

Deutsch

(ЗБІРНИК З ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ)

УМАНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ПАВЛА ТИЧИНИ

Deutsch

(ЗБІРНИК З ГРАМАТИКИ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ДЛЯ
СТУДЕНТІВ ГУМАНІТАРНИХ СПЕЦІАЛЬНОСТЕЙ
ВИЩИХ ЗАКЛАДІВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ)

(видання третє, перероблене і доповнене)

Умань

2017

УДК 811.112.2'24(075.8)

ББК 81.432.4я73

Д 27

Рецензенти:

Кирилюк М.А.
кафедри

доц., кандидат філологічних наук, завідувач

германської філології Уманського державного
педагогічного університету ім. Павла Тичини

*Рекомендовано до друку вченою радою факультету іноземних мов
(протокол № 1 від 1 вересня 2017 року)*

DEUTSCH. Збірник з граматики німецької мови для студентів гуманітарних спеціальностей вищих закладів педагогічної освіти / [І.Б. Бойчевська]. – Вид. 3-є, пер. і доп. – Умань: видавничий центр «Оміда», 2017. – 119 с.

Збірник укладено на засадах кредитно-модульної системи навчання.
Призначається для студентів гуманітарних спеціальностей вищих педагогічних закладів освіти.

ПЕРЕДМОВА

Даний посібник є частиною навчально-методичного комплексу призначеного для вивчення німецької мови для професійного спілкування студентами немовних спеціальностей педагогічних вищих навчальних закладів. Він містить 14 уроків-лекцій, в яких послідовно, від простого до складного викладено граматичний матеріал, необхідний для засвоєння студентами гуманітарних спеціальностей першого курсу.

Кожний урок-лекція починається певними граматичними правилами, після яких йдуть вправи для засвоєння граматичного матеріалу. В збірнику є багато різних типів граматичних вправ, починаючи від простіших до складніших, що дозволяє краще оволодіти як граматичними, так і лексичними навичками. Велике місце відводиться вправам на переклад як найбільш ефективному засобі закріплення й контролю засвоєння матеріалу.

Посібник має практичне спрямування, що дає змогу студентам набути комунікативної компетенції в процесі вивчення граматики німецької мови. Матеріал посібника включає завдання для самостійної роботи студента як невід'ємної частини навчальної діяльності. Вправи для самостійної роботи, розроблені для опрацювання в незалежному режимі, містять чітко сформульовані завдання і зразки їх виконання.

Опрацювавши матеріал навчально-методичного посібника, студенти повинні оволодіти знаннями граматичних структур, що є необхідними для гнучкого вираження відповідних функцій та понять, а також для розуміння та продукування широкого кола текстів в академічній та професійній сферах.

LEKTION 1

1. Рід іменників.
2. Артиклі.
3. Вказівні займенники.
4. Особові займенники.
5. Дієслово-зв'язка sein

1. Іменники в німецькій мові пишуться з великої літери й належать до різних родів: чоловічого, жіночого й середнього. Рід іменників в українській і німецькій мовах часто не співпадає, тому іменник треба заучувати разом з артиклем. Проте існує декілька правил, які допомагають визначити рід:

- Особи жіночої статі - жіночого роду (die Frau, die Mutter, die Oma)
- Особи чоловічої статі, назви місяців, пір року, днів тижня – чоловічого роду (der Mann, der Vater, der Onkel, der Montag, der April, der Sommer)
- Іменники із закінченням **-chen, -o** та які позначають дітей і молодих тварин - середнього роду (das Brötchen, das Mädchen, das Kalb, das Kind, das Auto, das Büro)

m (Maskulinum)	f (Femininum)	n (Neutrum)
Tisch	Lampe	Buch
Stuhl	Tasche	Bild
Schrank	Blume	Wort
Stift	Vase	Haus
Computer	Straße	Zimmer
Wagen	Übung	Kind
Mensch	Zeitung	Mädchen
Lehrer	Zeitschrift	Spielzeug

2. **Артиклі** вказують на рід, число й відмінок іменника й поділяються на дві групи – **неозначені й означені**. Неозначений артикль вказує на те, що предмет невідомий, є одним з класу собі подібних чи згадується вперше. Означений вказує на конкретний предмет чи на те, що предмет раніше згадувався в контексті.

АРТИКЛЬ	m	f	n	Plural (множина)
---------	---	---	---	------------------

Неозначений	ein	eine	ein	-
Означений	der	die	das	die

z. B. Das ist **ein** Wagen.

Der Wagen ist neu.

Жоден з артиклів не перекладається українською мовою.

3. **Вказівні займенники dieser/ diese/ dieses/diese** *цей, ця, це, ці* мають в залежності від роду ті ж самі закінчення, що й означений артикль

m	f	n	Plural
dieser	diese	dieses	diese

z. B. Dieser Wagen ist neu. Dieses Buch ist gut.

4. Особові займенники.

	Singular	Plural
I Person	ich	wir
II Person	du	ihr
III Person	er, sie, es	sie, Sie

Форма другої особи множини **ihr** вживається при звертанні до двох чи декількох осіб на «ти», тобто до двох чи групи дітей, друзів, родичів і т.д. При ввічливому звертанні на «ви» до однієї людини чи декількох осіб вживається займенник **Sie**, який завжди пишеться з великої літери.

5. Дієслово **sein**- бути є дієсловом-зв'язкою, його форма змінюється в залежності від особи й числа особового займенника чи іменника. При перекладі українською мовою це дієслово може випускатись, але його вживання в німецькій мові є обов'язковим.

sein

ich bin

du bist

er, sie, es ist

wir sind

ihr seid

sie, Sie sind

z.B. Er ist alt.

Das Buch ist gut.

Übungen

1. Поставте відповідний означений й неозначений артиклі до наступних іменників.

zum Beispiel : ein Bild, das Bild

Tisch, Stuhl, Buch, Blume, Wort, Vase, Kind, Computer, Lampe, Haus, Wagen, Zeitung, Spielzeug, Tasche, Stift, Straße, Mensch, Mädchen, Übung, Zimmer, Zeitschrift, Lehrer.

2. Заповніть пропуски іменниками, що підходять за змістом.

1) Der ..... ist schön. 2) Die ..... ist weiß. 3) Das ..... ist blau. 4) Die ..... ist neu. 5) Der ..... ist alt. 6) Die ..... ist gut. 7) Der ..... ist schlecht. 8) Das ..... ist interessant. 9) Die ..... ist braun. 10) Der ..... ist gelb. 11) Die ..... ist groß. 12) Das ..... ist klein. 13) Der ..... ist schwarz. 14) Die ..... ist grau. 15) Das ..... ist rot.

3. Заповніть пропуски вказівними займенниками, що відповідають роду іменника.

1) ..... Zimmer ist schön. 2) ..... Blume ist rot. 3) ..... Wagen ist neu. 4) ..... Computer ist alt. 5) ..... Straße ist groß. 6) ..... Mensch ist interessant. 7) ..... Buch ist klein. 8) ..... Tisch ist schwarz. 9) ..... Bild ist schlecht. 10) ... Schrank ist braun. 11) ..... Stift ist rot. 12) ..... Haus ist alt. 13) ..... Kind ist klein. 14) ..... Stuhl ist klein. 15) ..... Spielzeug ist braun.

4. Заповніть пропуски прикметниками, що підходять за змістом.

1) Die Zeitung ist ..... 2) Das Bild ist ..... 3) Der Wagen ist ..... 4) Die Blume ist ..... 5) Das Kind ist ..... 6) Der Lehrer ist ..... 7) Die Zeitschrift ist ..... 8) Die Lampe ist ..... 9) Der Schrank ist ..... 10) Das Mädchen ist ..... 11) Das Zimmer ist ..... 12) Das Wort ist ..... 13) Der Mensch ist ..... 14) Das Spielzeug ist ..... 15) Die Vase ist .....

5. Перекладіть німецькою мовою наступні пари речень, зверніть увагу на вживання вказівного займенника та артиклів.

zum Beispiel : Das ist ein Stift. Der Stift ist schwarz.

1) Це машина. Машина нова. 2) Це будинок. Будинок старий. 3) Це сумка. Сумка біла. 4) Це газета. Газета цікава. 5) Це комп'ютер. Комп'ютер маленький. 6) Це книжка. Книжка велика. 7) Це шафа. Шафа коричнева. 8) Це ваза. Ваза блакитна. 9) Це картина. Картина хороша. 10) Це журнал. Журнал поганий. 11) Це дівчина. Дівчина красива. 12) Це лампа. Лампа біла. 13) Це людина. Людина висока. 14) Це вправа. Вправа нова. 15) Це дитина. Дитина маленька. 16) Це вчитель. Вчитель хороший.

6. Перекладіть речення, вживаючи вказівні займенники *dieser/diese/dieses*.

1) Ця вулиця велика. 2) Ця машина сіра. 3) Цей будинок новий. 4) Ця іграшка цікава. 5) Ця дівчина красива. 6) Ця сумка чорна. 7) Це слово нове. 8) Ця дитина маленька. 9) Ця газета стара. 10) Цей стілець чорний. 11) Цей стіл

білий. 12) Цей олівець червоний. 13) Цей комп'ютер новий. 14) Ця квітка маленька. 15) Цей вчитель хороший. 16) Цей журнал великий.

7. Заповніть пропуски відповідними особовими займенниками.

1. .... ist alt. 2. .... sind alt. 3. .... bin groß. 4. .... seid groß. 5. .... bist klein. 6. .... ist klein. 7. .... sind interessant. 8. .... seid gut. 9. .... ist gut. 10. .... sind neu. 11. .... ist schwarz. 12. .... ist neu. 13. .... sind rot. 14. .... seid rot.

8. Заповніть пропуски відповідними формами дієслова *sein*.

1. Du ..... schön. 2. Ich ..... groß. 3. Ihr ..... klein. 4. Sie ..... alt. 5. Er ..... interessant. 6. Sie ..... neu. 7. Ihr ..... gut. 8. Es ..... blau. 9. Er ..... rot. 10. Sie ..... weiß. 11. Du ..... klein. 12. Ihr ..... alt. 13. Sie ..... interessant.

9. Провідмініайте дієслово *sein* з наступними іменниками чоловічого роду, що позначають професію. Зверніть увагу, що форми однини й множини цих іменників співпадають. Вживаючи дієслово – зв'язку *sein* з іменниками, що позначають професію, артикль не вживається.

Lehrer

Techniker

Mechaniker

Arbeiter

Sportler

Grafiker

zum Beispiel : ich bin Techniker, du bist Techniker, er ist Techniker, wir sind Techniker, ihr seid Techniker, sie sind Techniker, Sie sind Techniker.

10. Перекладіть наступні речення німецькою мовою.

1. Ця людина – вчитель. 2. Ця дитина – спортсмен. 3. Ці робітники – хороші. 4. Ці техніки – погані. 5. Цей графік – старий. 6. Цей механік – високий. 7. Ці робітники – нові. 8. Ці спортсмени – красиві.

11. Поставте запитання до наступних речень.

z. B. Du bist Sportler. – Bist du Sportler?

Das Buch ist neu. – Ist das Buch neu?

1. Er ist Arbeiter. 2. Sie sind Techniker. 3. Du bist Grafiker. 4. Ihr seid Mechaniker. 5. Sie sind Lehrer. 6. Er ist alt. 7. Ihr seid Sportler. 8. Sie sind groß. 9. Du bist schön. 10. Ihr seid klein. 11. Es ist gut.

12. Перекладіть наступні запитання німецькою мовою.

1. Ти робітник? 2. Ти технік? 3. Ти графік? 4. Ти механік? 5. Він спортсмен? 6. Він вчитель? 7. Він високий? 8. Він новий? 9. Ви графіки? 10. Ви

робітники? 11. Ви спортсмени? 12. Ви вчитель? 13. Ви технік? 14. Ви механік? 15. Вони графіки? 16. Вони спортсмени? 17. Вони робітники? 18. Вони старі? 19. Ця машина нова? 20. Ця газета цікава?